

Lunds Universitet

Litteraturvetenskapliga institutionen

Jimmy Vulovic

2010-01-18

Johanna Olsson

SSL K01

Från Best till Kultiverad Man

Tre nedslag i vampyrskildringar under de senaste 20 åren

Innehållsförteckning

Inledning	sid. 2
Syfte och Frågeställningar	sid. 3
Teori och Metod	sid. 5
Presentation av verk	sid. 7
Analys av förvandlingen från människa till vampyr	sid. 8
Skillnader	sid. 12
Analys av blodets betydelse	sid. 13
Skillnader	sid. 18
Analys av förhållanden till andra	sid. 19
Skillnader	sid. 24
Sammanfattning	sid. 26
Källförteckning	sid. 28

Inledning

Vi har alltid varit fascinerade av det mörka, övernaturliga och farliga. Ända sedan urminnes tider har vi underhållit varandra med att berätta sagor och historier som både roat och skrämt oss. Några exempel på dessa övernaturliga väsen är allt från troll och häxor till onda andar.

Inom litteraturvetenskapen finns en genre som behandlar en del av dessa skapelser, nämligen skräckromantiken. Skräckromantiken, hade sin ”storhetstid 1790 – 1820 och är en underkategori till romantiken” (Bergsten & Elleström, 2004, s. 67). Den består av en kombination av skräck, fantasi, äventyr och mystik i en oändlig och förnybar blandning.

En stor del litteratur blir med tiden filmatiserad, men att omvandla litteratur till film kan vara komplicerat och invecklat. Mycket av handlingen kan gå förlorad på grund av ändringar i tempo, filmens längd och hur bra eller mindre bra vissa litterära drag går att översätta till film. Det finns en speciell forskning utformad efter just denna ändring från ett visst media till ett annat, t.ex. roman till film. Detta kallas adaptationsforskning och kan förklaras enligt följande: ”An acknowledged transposition of a recognizable other work or works. A creative and an interpretive act of appropriation/salvaging. An extended intertextual engagement with the apated work” (Hutcheon, 2006, s. 8). Adaption betyder att man gör ändringar i ett redan existerande verk som på så sätt blir ett helt nytt ensamstående verk. Beroende på vad det är för typ av roman och film, så kan ibland steget från litteratur till film vara stort och invecklat.

Inom filmvärlden återkommer skräckgenren och i likhet med litteraturen har målsättningen varit att väcka känslor av rädsla, obehag och skräck. Zombies, varulvar och mördare är bara några exempel av de hemska figurer som förekommer i skräckfilmens värld. En av dessa övernaturliga varelser som har förtrollat och fånglat oss människor, i litteraturen så väl som på bioduken, är den mytomspunna och mystiska vampyren. En varelse som till utseendet ser ut precis som du och jag. Kanske är det likheten med människan som gör vampyren så skrämmande, det går inte att förutse faran förrän det är för sent. Vampyren är försedd med den perfekta förklädnaden och kan på ett unikt sätt komma nära sitt tilltänkta offer utan att väcka misstanke eller uppmärksamhet.

Rent allmänt beskrivs vampyren som väldigt vacker, den har en stark och intensiv sexuell utstrålning som brukar vara oemotståndlig och som hjälper till att locka offret mot en säker död. Denna människoliknande varelse är förförande och livnär sig på att dricka de levandes blod. Vampyren beskrivs även som girig, glupsk, självisk och samvetslös, egenskaper som vi människor också har, men vanligtvis döljer djupt inom oss. I många gestaltningar av vampyren antas de ha övernaturlig styrka, snabbhet, smidighet och intelligens. Vissa tros kunna dominera eller kontrollera människor. De sägs också ha välutvecklade sinnen såsom syn, hörsel, luktsinne och balans.

Vampyrer har sedan länge förekommit i både litteratur och film, några exempel som kommit ut på senare år är Anne Rice *Vampyrkrönikan*, John Ajvide Lindqvists *Låt den rätte komma in* och Stephenie Meyers *The Twilight Saga*. De här böckerna är populära och läses av massor av människor.

Det är inte bara inom litteratur, film och tv som vampyren påverkar oss. I en artikel i *DN* skriver *På Stan: s* Emelie Thorén om hur några av de stora modeskaparna *Prada* och *Luella Bartley* har införlivat och blivit inspirerade av vampyrens utseende; “vi ska gärna vara gotiskt bleka med svartsminkade ögon och pryda oss i svart tyll och spets” (Arvidsson, *Dagens Nyheter*, [www]. 2008-09-05). Detta visar att vampyren, som karaktär inom både litteratur och film, fortfarande är ett ämne som intresserar och underhåller oss.

Syfte och Frågeställningar

Mitt syfte med denna uppsats är att undersöka skillnader i vampyrskildringar och försöka förstå dessa skillnader utifrån en allmän kulturell kontext. Min övergripande frågeställning är att undersöka hur vampyren fungerar i ett socialt sammanhang. Med detta som utgångspunkt kommer jag att undersöka hur dessa skillnader i vampyrskildringar tar sig uttryck i tre olika teman som är centrala och utmärkande för vampyren. De teman jag valt att koncentrera mig på är förvandlingen från människa till vampyr, blodets betydelse och vampyrens förhållanden till andra i sin omgivning. Mina övriga frågeställningar är vilka skillnader finns det mellan de vampyrer som jag valt att analysera? Hur klarar de av att anpassa sig till det samhälle de befinner sig i?

För att avgränsa min undersökning kommer jag att göra tre nedslag, under de senaste 20 åren, alltså från 90 talet fram tills idag. Jag kommer att använda mig av två filmer och en tv-serie, att det har blivit de här filmerna och tv-serien beror på att de enligt min mening tillsammans utgör en bra heterogen representation av vampyrer, de visar olika aspekter av deras liv och tillsammans skapar de ett rikt material att studera och använda till min uppsats. Samtliga verk har jag tillgång till på dvd.

Den första filmen jag valt är *Bram Stoker's Dracula*, som är inspelad 1992. Filmen regisserades av Francis Ford Coppola och huvudrollen som Dracula spelas av Gary Oldman. Jag kommer att fokusera på Dracula, då jag känner att det är den karaktär som är mest intressant i hänsyn till min uppsats. Dracula är nog en av världens mest kända vampyrer och jag tänker mig honom som den populärkulturella urvampyren, han är den mall som behövs för att kunna göra en komparation av vampyrkaraktärerna i de följande verken.

Den andra filmen är *Interview with the vampire, (En vampyrs bekännelse)*. Den spelades in 1994 och regisserades av Neil Jordan. Tom Cruise spelar rollen som vampyren Lestat. Här ska jag fokusera på Lestat. Jag tycker att Lestat är en intressant karaktär. Han är oförutsägbar och spännande och det finns många oväntade egenskaper under ytan.

Till sist kommer jag att använda mig utav en ny tv-serie som heter *True Blood*, inspelad 2008 och skapad av Alan Ball. Rollen som Bill Compton, spelas av Stephen Moyer. Här kommer jag att fokusera på Bill som representerar en nyare karaktärisering av en vampyr. Jag kommer även att göra en kortare presentation av filmerna och serien. Min analys och mina frågeställningar kommer att utföras genom en fokusering på vissa grundläggande teman som har en distinkt förbindelse till de egenskaper som är fundamentala och betydelsefulla när det gäller vampyrens karaktärisering. Dessa teman är hur förvandlingen från människa till vampyr utförs och går till, blodets betydelse, och vampyrens förhållanden till andra i sin omgivning. Genom att koncentrera mig på dessa teman hoppas jag att uppsatsen ska bli lätt att följa och väl avgränsad.

Teori och metod

För att kunna komma åt de frågeställningar som jag har ställt upp tar jag hjälp utav litteraturteorins kulturstudier eller som det på engelska kallas Cultural Studies. Kultur studier; ”handlar om den moderna människans livsvillkor och hennes behov av mening och tillhörighet i vår moderna tid. Vår tids samhälleliga och kulturella omvandlingsprocesser som globaliseringen och medialiseringen har bidragit till att lösa upp traditionella identitetsmönster som en gång var knutna till klass, kön, etnicitet, nation och religion” (Göteborgs Universitet, [www]. 2010-01-07). Kulturstudier är ett ”tvärvetenskapligt forskningsområde i skärningspunkten mellan samhällsvetenskap och humaniora; det kännetecknas av ett brett intresse för frågor som rör kultur och kulturell förändring” (Nationalencyklopedin, [www].2009-12-27). Jag är särskilt intresserad av att titta på populärkulturen som är ett ”samlingsbegrepp för t.ex. populärlitteratur, populärmusik och populärpress.[---] Synen på populärkulturen har växlat; från att ansetts vara bl.a. ytlig, fördummande och ett hot mot konstnärlig originalitet har den senare omvärderats i många läger, bl.a. genom att konsumentens kreativa användning av kulturen har betonats” (Nationalencyklopedin, [www].2009-12-27).

Anna Höglund som forskar om vampyrens roll i samhället vid Växjö Universitet skriver i en artikel i *DN* om hur vampyren har betraktats och förändrats genom tiderna. Höglund beskriver vampyrens förändring på följande sätt, ”Till en början var vampyren en del av folktron, ett monster som härjade på landsbygden. Vid 1800 talets början ändrades denna bild av vampyren till en kvinnotjusande blodsugare och 70 år senare genomgick vampyren ytterligare en förvandling till belevad och erotisk” (Arvidsson, *Dagens Nyheter*, [www]. 2008-09-05). Enligt Höglund var detta den ”dominerande bilden fram till 70 talet då det blev en ändring i det perspektiv i vilket man såg vampyren. Istället för att ses som en ond varelse som hotar och straffar människor ställde vi oss i vampyrens skor och ser oss själva genom dennes ögon” (Arvidsson, *Dagens Nyheter*, [www]. 2008-09-05). Nutidsvampyren har en egen röst och möjlighet till att göra sig hörd. De vampyrer som figurerat i tidigare vampyrromaner, är annorlunda på så sätt att man ofta indirekt fick lära känna varelsen, genom de människor som vampyren kom i

kontakt med. Denna ändring medför att vampyren nu kan tala direkt till sin publik utan några mellanhänder.

Vampyrens popularitet tror Höglund beror på att; ”vampyren är ett monster som tillåter både identifikation och distans vilken gör den till en lämplig gestalt för människan att använda när hon skall berätta om sig själv och sin omvärld” (Linnè Universitetet, [www]. 2010-01-07). Vampyren, som till utseendet är så lik människan, är en passande varelse att använda för att skapa debatt kring ämnen som annars skulle vara svåra att diskutera.

Höglund menar att vampyrens popularitet har ett tydligt samband med samhällelig turbulens. I slutet av 80-talet och i början av 90-talet dök en våg av vampyrer upp i populärkulturen med bland annat filmen *Lost Boys* i spetsen, [---], det ökade intresset var ett tydligt tecken på den stundande och uppblussade aidsdebatten. Filmerna gav oss budskap om att hålla oss ifrån droger och att avstå från oskyddat sex. Det fanns en stark koppling till den tidens samhällsdebatt (Nättidningen *Geeloo* [www]. 2009-12-28).

Vampyren har länge använts för att uppmärksamma tidens olika tabun och brister. Det är en varelse som är fri från samhällets regler och kan därför lyfta fram olika åsikter utan att bry sig om dess följder eller bli påverkad av dess konsekvenser.

Precis som människan skiljer sig åt från varandra och är olika, kan det finnas stor skillnad mellan olika vampyrer. I en annan artikel som Höglund skrivit i nättidningen *Humanetten* beskriver hon hur vampyrer kan delas in i två typkategorier.

Den första typen kallas för monstervampyren. Det är den vampyr som förlorat i stort sätt alla mänskliga egenskaper. Monstervampyrerna beskrivs som samvetslösa mördare som överhuvudtaget inte reflekterar över människornas värld annat än som föda. Han är anonym, han delar sällan med sig av sitt inre känsloliv. Den andra typen kallas för humanvampyren. Humanvampyren har inte fullt lämnat sitt mänskliga vara. Han står med ena benet i människornas värld och det andra i vampyrens. Humanvampyren är i stort sett alltid huvudperson i den nutida vampyrromanen. Humanvampyren vill förstå sin existens och han vill lära känna sitt inre (Höglund, [www]. 2009-12-15).

En annan forskare Nina Auerbach har i sin bok *Our Vampires, ourselves* hittat en tredje kategori av vampyrer, hon kallar dessa för "the psychic vampire. Psychic vampires are a breed apart; instead of merely drinking blood, they sap energy" (Auerbach, 1995, s.101). "Psychic vampires can be anybody one knows; their defining characteristic is familiarity. Though they might be animals or children, they are as likely to be powerful men; women; or urban outcasts" (Auerbach, 1995, s.102). Genom att ta hjälp av dessa grupperingar av olika sorters vampyrer hoppas jag att det ska bli enklare och tydligare att se hur dessa vampyrer skiljer sig åt.

Orsaken till att jag valt att arbeta med film är att det numera pratas mycket om det utvidgade textbegreppet. "Ordet text innefattar inte enbart skriven text utan förutom skrivna och talade texter även bilder. Detta utvidgade textbegreppet återkommer i kursplanen för Svenska A, både i beskrivningen av ämnets syfte och i de mål som undervisningen ska sträva mot" (*Skolverket* [www]. 2009-12-19). Utifrån detta synsätt har jag valt att använda mig utav film och tv istället för den traditionella skrivna texten, romanen. Inom skolans värld utgår man oftast från den skrivna texten, därför vill jag öva mig på att arbeta med andra medier, dels för att jag tycker det är intressant med film, dels för att jag tror att de visuella medierna kommer att ta mer plats i våra framtida klassrum. Genom att ta in film och andra medier i skolans värld kan man kanske få eleverna att vilja läsa fler böcker. Man ger dem en lite försmak genom att låta dem se ett klipp eller en liten filmsnutt och ber dem att jämföra dessa bilder med den skrivna texten.

Den metod som jag kommer att använda mig av är att jag ska söka nämnda teman och att göra en komparation av de förekommande vampyrer som jag valt att fokusera på.

Presentation av verk

Bram Stoker's *Dracula* börjar med att en ung och lovande advokat, Jonathan Harker, åker från London till Transsylvanien i affärer för att hjälpa Dracula med att köpa upp fastigheter i London. Vid ett tillfälle råkar Dracula få se ett fotografi av den unge advokatens fästmö, Mina. Kvinnan på bilden är en exakt kopia av Draculas älskade fru, som han tragiskt förlorat en gång i tiden. Påmanad av minne av kvinnan han älskat beger sig Dracula till London för att söka upp Mina. Väl framme i London försöker han förföra och få Mina att bli förälskad i honom. Trots att filmen är gjord 1992 så utspelar sig

historien i 1800 talets London. En tid väldigt olik den vi lever i idag när det gäller en mängd avseenden, bland annat fanns det ett mer uttalat klassamhälle, en starkt undertryckt sexualitet, då detta var väldigt tabubelagt, och en syn på kvinnor som likställde dem med barn och där de ansågs vara svaga och hjälplösa.

I *En vampyrs bekännelse* får vi stifta bekantskap med Louise. Louise erbjuder en journalist en sällsynt chans, att få ta del av hans livshistoria. Louise berättar om när han föddes till mörkret. Vi får följa med in i hans nya liv som vampyr med allt vad det innebär, ett liv fyllt av skönhet och rikedom. Men även vi får också lära oss om odödlighetens fördömelse och lidande som måste utstås i evigheten. Den oändliga jakten på blod och skulden över det dödande som livnär hans sort och oförmågan att känna frid och glädje är bara några av de saker som Louise delar med sig utav. Historien utspelas i 1800 talets unga USA och fortsätter fram till slutet på 1980 talet. Man får se alla de utvecklingar som sker, invandringen till USA, det moderna samhällets många uppfinningar såsom, bio, helikoptrar och konstgjort ljus och ljud.

Tv-serien *True Blood* utspelar sig i nutid, i det lilla samhället Bon Temps, Louisiana, USA. Vampyrerna lever inte längre gömda utan har kommit ut med sin existens för hela världen. Samtidigt har japanska forskare framställt syntetiskt blod som gör att vampyrerna inte behöver livnära sig på människor. Vampyren Bill återvänder hem till Bon Temps och får där träffa Sookie, en servitris som kan höra folks tankar. De blir vänner, trots protester från några av Sookies närmaste vänner och familj. Men det finns en mördare i den lilla staden och misstankarna riktas mot Bills håll. Detta är en serie som utspelar sig i nutid. Det innebär att dessa karaktärer har tillgång till en massa vetenskapliga framsteg som kommit under de senaste decennierna, framsteg som inte var tänkbara eller möjliga under 1800 talet.

Analys av förvandlingen från människa till vampyr

Förvandlingen från människa till vampyr är början på detta nya mörka liv och i Draculas fall sker denna förvandling år 1462. Dracula är riddare i Draculordern, som lovat att beskydda kristendomen mot dess fiender. Krig bryter ut och Draculordern måste ge sig iväg för att strida. Efter tårfyllda protester från sin fru, Elizabetha, rider Dracula motvilligt iväg. Fienderna skickar ett falskt bud till Elizabetha om att Dracula har stupat i

kriget. Tillintetgjord av sorgen och saknaden efter Dracula tar Elizabetha sitt liv. När Dracula återvänder hem finner han sin älskade fru död, och eftersom hon begått självmord kan hennes själ inte frälsas och hon är fördömd enligt Guds lagar. Galen av smärta förnekar Dracula Gud och lovar att han ska resa sig ur döden för att hämnas Elizabetha med alla mörkrets krafter. Därefter hugger han sitt svärd i ett stort stenkors som börjar spruta blod, Dracula dricker av blodet och förkunnar att blodet är livet och det ska bli hans (scen 1, 5:24).

Genom att ta avstånd från Gud blir Dracula Guds motsats. "Dracula is presented as the earthly embodiment of supernatural evil". "Dracula is the Anti-Christ" (Gordon & Hollinger, 1997, s.18). "Dracula's absolute evil implies and depends on the existence of absolute good" (Gordon & Hollinger, 1997, s.26). Gud och Dracula är två motpoler som spelas mot varandra under hela filmen. De kan inte existera utan varandra och de hjälper oss att se den godhet och ondska som existerar inom oss själva. Genom att avsäga sig sin tro och drickandet av blodet får Dracula evigt liv. Han måste dock fortsätta dricka blod för att bibehålla livet. Draculas hat mot Gud, för att Gud såsom Dracula ser det, har bedraget honom är en faktor som bidrar till att han orkar leva vidare i århundraden efter denna händelse, hans hat är en stor drivkraft.

När Dracula ska förvandla någon annan till vampyr, biter han dem och tömmer dem på blod, så de dör, sedan dömer han dem till levande död, att för evigt hungra efter levande blod (scen 15, 1:06:58). Det krävs inte att hans offer ska förneka Gud, såsom Dracula gjort, för att denna mörka förvandling ska ske, att bli biten och dömd till levande död är tillräckligt. Nina Auerbach beskriver hur Draculas offer påverkas av bittet; "To be bitten by Dracula is to become a slave to a kind of lust, abandoned to unlawful hungers, a projection of the beholder's desire and dread" (Auerbach, 1995, s.115). Bittet är det som startar förvandlingen till ett nytt liv, ett liv som präglas av bottenlös hunger och den eviga jakten på mat.

Mitt undersökningsobjekt i *En vampyrs bekännelse* är Lestat, vampyren som ger Louise den "mörka gåvan" som de kallar det. I filmen får man inte reda på hur Lestats förvandling skett, så jag kommer att undersöka de scener där Lestat utför Louises förvandling och jag förutsätter att den är identisk till Lestats metamorfos. Lestat ser Louise första gången år 1791, efter att Louises fru och ofödda barn dött i barnsäng.

Louise ser inga skäl till att fortsätta leva. Han längtar efter döden, bjuder in den i alla dess former men det är slutligen en vampyr som antar hans bud. Lestat ser Louise på ett av de lokala värdshusen i New Orleans och följer efter honom när han lämnar stället med en prostituerad. Lestat dödar kvinnan och biter Louise. Lestat dricker Louises blod samtidigt som de flyger upp i luften. Lestat frågar om Louise fortfarande vill dö eller om han fått tillräckligt. Sedan släpper Lestat Louise som faller handlöst ner i havet (scen 3, 5:42). Senare återkommer Lestat hemma hos Louise. Han vandrar plötsligt omkring i Louise sovrum och säger att han kommit för att besvara hans böner.

Lestat: Livet saknar mening, inte sant? Vinet smakar inte, maten äcklar dig. Allt känns meningslöst, inte sant? Jag kan ge dig allt det tillbaka. Ta bort smärtan, och ge dig ett nytt liv. Ett liv du aldrig kunnat föreställa dig. Det skulle vara för evigt. Sjukdomar och död skulle aldrig kunna komma i närheten av dig. Var inte rädd. Jag ska ge dig den valmöjlighet jag aldrig fick (scen 4, 9: 23).

Louise ger sig av för att se sin sista soluppgång och ta farväl av solen innan han påbörjar sitt liv i mörker. Lestat dyker plötsligt upp, han frågar Louise om han gjort sina avsked. Utan någon förvarning hoppar han på Louise och biter honom.

Lestat: Jag har tömt dig till dödens gräns. Om jag lämnar dig här, dör du. Eller så kan du vara ung för evigt, min vän, som vi är nu. Men du måste tala om för mig om du vill följa med eller inte.

Louise: Ja.

Lestat biter sig i handleden låter blodet droppa ner och in i Louises mun. Louise reser sig upp tar tag om Lestats arm och dricker av blodet.

Medan Louise genomgår förvandlingen säger Lestat: Din kropp håller på att dö. Bry dig inte om det. Det händer oss alla. Titta nu med dina vampyr ögon (scen 5, 11:13).

I filmen så refererar de till denna förvandling som den mörka gåvan, en gåva som innebär att man föds till ett nytt liv;

Every bestowal of the 'Dark Gift' is a rebirth, a transition from mortal identity to a new state of conscious being. No matter what the cronical age of the mortal, all new vampires

are in fact thirsty neonates who must learn to feed. They are wise children, however, and come with language and knowledge and memories and practical knowledge that quickens their transition to self-sufficiency, unlike the many years of dependency in their mortal life (Ramsland, 1997, s. 162).

Till skillnad från den mänskliga födseln där barnet är helt hjälplöst och beroende av andra för vidare överlevnad, föds man till vampyr livet med vissa redan existerande kunskaper. Detta underlättar och bidrar till att vampyren direkt efter förvandlingen är kapabel att ta hand om sig själv.

Lestat lyckas få tag i Louise när han är som djupast i sin sorg. Det är förståeligt att Louise tar den givna möjligheten att fly undan den oupphörliga smärta som han bär på. Efter den sorg och förlust som Louise upplevt är det nästan omöjligt att avstå Lestats erbjudande. Något som Lestat är väl medveten om och utnyttjar till sin fördel.

Bills förvandling sker i samband med det amerikanska inbördeskriget. Han är med och slåss för Sydsidan. När de får reda på att Syd gett upp, ger Bill sig iväg hemåt. Efter att ha irrat omkring i skogen några dagar, får han se ett hus, han knackar på i förhoppning om att få lite mat. Då ingen kommer och öppnar, bryter Bill sig in i huset. Precis när han kommit in får han ett gevär i pannan. Kvinnan som bor i huset ger honom mat och de pratar under tiden som Bill äter. Kvinnan misstänker att hennes man dött i kriget. Bill berättar att han är på väg hem till Bon Temps. Kvinnan säger att han är nära sitt mål och börjar sedan tvätta av hans ansikte som är blodigt och smutsigt. Hon föreslår att Bill ska spendera natten hos henne och försöker sedan kyssa honom.

Bill drar sig undan och säger; Jag ber om ursäkt, jag hoppas att jag inte gett dig fel signaler. Men jag har en fru och två små barn hemma. Och om Bon Temps är nära som du säger, så ser jag dem snart. Jag vill inte förstöra vårt möte.

Kvinnan fortsätter med att säga; Du är en man av heder. De andra har inte alltid varit det. Bill frågar; Har det varit andra?

Kvinnan svarar; Då och då. Oftast desertörer. Jag gav dem bröd och vila och de gjorde mig mindre ensam. Det kanske inte är moraliskt, löjtnant, men det är krigstider.

Kvinnan försöker att kyssa honom igen.

Bill ställer sig upp och säger; Jag dömer dig inte. Dina val är dina egna. Jag vill fortsätta hem. Jag tackar för din gästfrihet. Jag kommer inte att glömma det.

Bill tar sina saker och gör sig redo för att ge sig av, han går mot dörren. Plötsligt står kvinnan där och blottar sina huggtänder och kastar Bill till golvet och biter honom. När Bill vaknar upp igen ligger han i kvinnans säng. När han tittar sig omkring ser han några döda kroppar som ligger i rummet. Kvinnan sitter vid sidan om sängen.

När hon märker att Bill tittar på kropparna säger hon; De andra. De introducerade sig som gentleman. Skyll på kriget om du vill. De visade sig vara vildar när de blivit insläppta. De förtjänade inte bättre.

Bill frågar om han har dött, kvinnan svarar att han har det men hon vill inte släppa honom så lätt.

Kvinnan: Jag har väntat länge på en man som du.

Hon sätter sig ovanpå Bill, tar en kniv och skär sig i halsen.

Hon säger åt honom att dricka medan blodet sakta droppar ner mot Bills mun.

Kvinnan: Om du inte dricker kommer du att dö, så säkert som jag pratar med dig nu. Vill du se din familj igen? Din fru, dina barn? Du måste dricka av från mig.

Till slut dricker Bill.

Under tiden säger kvinnan; Ta in mig. Känn mig i dig. Vi är tillsammans, William, för alltid. Du är min (Avsnitt 5, scen 6, 45:13).

Längre fram i serien avslöjas det att man måste spendera den första natten nergrävd i jorden för att förvandlingen ska äga rum (Avsnitt 11, scen 1, 1:27).

Skillnader

Förvandlingen representerar ett slut och en ny början. Slutet för ett liv i dagsljuset och början på ett som är fyllt av mörker och död. En av de skillnader som finns är att det endast är Dracula som har något sorts förhållande till Gud, ett förhållande som direkt påverkar och medverkar till att Dracula vänder sig mot allt som Gud står för och blir ondskan personifierad. Ingen utav de andra vampyrerna har blivit onda på grund av sitt förhållande till Gud. Gud nämns bara en annan gång, då i *En vampyrs bekännelse*, när

Lestat gör en liknelse mellan Gud och vampyrsläktet. Att nutidsvampyren inte har någon förbindelse med Gud kan bero på att samhället idag inte har någon större kontakt med kyrkan. Man besöker inte kyrkan regelbundet som var vanligare förr utan nu är det enstaka besök vid t.ex. dop, begravningar och skolavslutningar.

En annan skillnad är att det i *En vampyrs bekännelse* verkar som om denna metamorfos är förbundet med ett val, som offret kan acceptera eller neka till. Lestat säger till Louise att han ska ge honom den valmöjlighet han aldrig fick. Draculas offer har inget val, de blir bitna och förvandlas, vare sig de vill eller ej. I *True Blood* när Bill blir förvandlad så påverkar Bills skapare honom genom att påminna om hans familj. I Bills fall är det saknaden av familjen som slutligen gör att han dricker av vampyrblodet, men efter förvandlingen så får han reda på att han aldrig kan träffa dem igen.

Att ha valmöjligheter är något positivt men i detta fall är det som att välja mellan pest och kolera. Oavsett om det finns en valmöjlighet eller inte, så är utkomsten dock oförändrad, offret kommer att dö, väljer man att acceptera, föds man till ett annorlunda liv som både har sina för och nackdelar. Nekar man så kommer vampyren ändå att dricka blodet och offret dör.

Analys av blodets betydelse

Själva förvandlingen är starkt förknippat med blod och blodet är ett av de mest centrala och absolut viktigaste elementen för vampyrerna. När Dracula då dricker av blodet blir det en förolämpning mot Jesus, som menar att vinet är likställt med hans blod och om vi dricker av detta så ska vi få evigt liv, inte bokstavligen utan Jesus menar att våra själar kommer att få evigt liv. Drickandet av blodet blir den ultimata hämnden mot Gud för att han inte tog emot Elizabethas själ, trots att Dracula var ute och stred för att skydda kristendomen och upprätthålla Guds lagar.

Blod är för en vampyr vad sprit är för en alkoholist, det är omöjligt att stå emot det begär som det skapar. När Jonathan råkar skära sig med sin rakhyvel, blir Dracula som hypnotiserad av blodet (scen 3, 25:46). Trots att han riskerar att avslöja sig vinner det starka begäret och suget som synen av blod väcker hos honom. Dracula tillhör kategorin monstervampyrer för att han ger helt efter för sin hunger efter blod oavsett dess konsekvenser. Anna Höglund menar att ”monstervampyren har inte några betänkligheter

inför lockelsen att följa hungerns röst. De frossar och smaskar i sig och i dess kölvatten följer ond bråd död” (Jonsson & Öhman, 2000, s. 122). Dracula har i århundraden livnärt sig på människor utan att känna någon ånger eller skuld för de liv som spillts.

Blodet är inte bara vampyrens livskraft utan blodet är också starkt förknippat med sex och sexualitet. Sugandet av blodet kan vara starkt förknippat med en sexuell lust: ”Vampyren är den potente erövraren som till skillnad från människan inte hyser några samvetsbetänkligheter då han styrd av sina okontrollerbara lustar och begär bryter alla de sexuella tabun den västerländska kulturen ställt upp” (Jonsson & Öhman, 2000, s. 114). Genom att gestalta vampyren som en sexuell varelse har vi människor kunnat få utlopp och en möjlighet att diskutera detta ämne som länge varit tabubelagt. I en scen när Dracula först anlant till London, använder han sin starka sexuella dragning för att locka till sig Minas vän Lucy. Dracula lyckas få Lucy att komma ut till honom och de lägger sig omslingrade på en stenbänk. När Dracula slutligen biter Lucy skriker hon till men gör inga försök att stoppa honom (scen 8, 38:51). Deras sexuella kontakt blir ett förspel till själva bitandet. När det gäller bitandet fokuserar man nästan alltid på hur det påverkar vampyren, men hur är det med dess offer:

Offrets upplevelse av vampyrens närmanden har inte genomgått någon radikal förändring under historiens gång. Det upplever liksom på 1800 talet en stark erotisk laddning när vampyren suger dess blod. Vampyren hyser dock förakt för den mänskliga sexualiteten. Offret betraktas som styrt av en instinkt som är lätt att manipulera, en svaghet som vampyren inte är sen att utnyttja (Höglund, [www]. 2009-12-15).

Detta stämmer mer in på Dracula än på någon av de andra vampyrer som finns med i uppsatsen. Dracula verkar inte intresserad utav sex, men han använder sig utav hans sexuella dragning för att skaffa föda. Eftersom filmen utspelar sig i 1800 talets England och det vid denna tid ansågs som omoraliskt och perverterande att öppet tala om sex, används sugandet av blodet som ett listigt sätt att införliva de sexuella anspelningar som dessa scener ändå visar.

Även i *En vampyrs bekännelse* är blodet en viktig beståndsdel, precis som i Draculas fall behövs blodet som näring och för att bli stark och kraftfull. Lestat verkar ha en omätlig aptit och ser jagandet som en njutningsbar lek. Louise berättar att; ”Lestat dödade två,

ibland tre, varje natt. En fräsch ung flicka var det han helst ville börja kvällen med. Därefter föredrog han en vacker överklassyngling. Men snobben i honom älskade att jaga inom societeten. Störst spänning gav honom aristokraters blod” (scen 6, 19:51). Lestat har ett sorts kärleks - hat förhållande till människorna runt omkring honom. Det är viktigt för honom att röra sig i de finare kretsarna, kanske är det så att han ingick i dessa kretsar innan han föddes till sitt mörka liv. Höglund refererar till ”Ernest Jones *On the Nightmare* från 1929, där ’Jones härleder vampyrens blodsugande till en slags oral sadism där sugandet (kärlek) övergår till bitande (hat)’ ” (Jonsson & Öhman, 2000, s. 114). Lestat och Louise är väldigt olika, till skillnad från Lestat finner Louise inget nöje i att döda. Han tungs av skuld känslor och när han får reda på att det går att överleva på att dricka djurblod väljer han att göra detta framför att döda människor (scen 6, 18:32). Till en början tror Lestat att detta är en fas som Louise kommer att komma över och att han bara behöver vänja sig vid att döda. Men detta utvecklas till en konflikt som gör att Lestat och Louise växer isär. Lestat försöker med alla medel att locka fram den likgiltiga mördaren i Louise.

Ett av dessa försök visar hur Lestat roar sig med två kvinnor. Han dödar den ena tyst och stilla utan att hennes väninna märker något. Lestat riktar sin uppmärksamhet mot den andra kvinnan. Han biter henne i bröstet. När kvinnan märker att hon blöder blir hon väldigt upprörd och skrämmd. Lestat biter henne i handleden och låter blodet droppa ner i ett glas. Lestat ger glaset till Louise samtidigt som han säger att han kan låtsas att det är vin.

Lestat: Du är förälskad i din dödliga natur. Du står emot det enda som kan ge dig frid.

Louise slår bort glaset med blod.

Louise: Kallar du detta frid?

Lestat: Vi är rovdjur, våra allseende ögon ska göra oss likgiltiga.

Kvinnan som inte dött börjar gny.

Lestat säger: Ta henne. Gör slut på hungern.

Louise vägrar. Lestat tar strypgrepp på kvinnan och lägger sedan ner henne skrikande i en kista. Louise frågar Lestat varför han gör så här och Lestat svarar för att han tycker om det.

Lestat: Döda dem snabbt om du vill, men gör det. För du är en mördare.

Lestat låter kvinnan komma upp ur kistan. Han inbillar henne att hon måste vara död i och med att hon ligger i en kista. Härefter börjar Louise och Lestat gräla om vem som ska släcka kvinnans liv.

Lestat säger: Ta henne då. Gör slut på hennes lidande. Gör slut på ditt eget.

När han märker att Louise inte tänker göra som han säger, biter han kvinnan som nu dör. (scen 8, 29:49). Lestat förstår inte varför Louise börjar dra sig undan från honom; "Lestat feels that this is a gift he has given. He has chosen Louise and he's frustrated with his miscalculation of people" (Ramsland, 1997, s.177). Det börjar gå upp för Lestat att Louise inte längre är så tacksam över gåvan han gett honom, detta nya liv. Denna scen visar hur hänsynslös Lestat är, han har inga problem med att leka med kvinnan och dra ut på hennes lidande. Han njuter av att ha denna kontroll över sitt offer. Kvinnan är, förutom en måltid, ett försök till att få Louise att bli mer som Lestat. Lestat har fullt ut accepterat att han är en mördare, det ligger lika naturligt i honom som att andas för en människa. Han känner ingen skuld eller ånger över sitt agerande, det är bara så det är. Vid ett tillfälle jämför Lestat vampyrer med Gud. Han säger följande: "Ondska är en ståndpunkt. Gud dödar urskillningslöst och det ska vi också göra. Ty inga varelser är som vi, inga så lika honom som vi själva" (scen 9, 38:36).

I *True Blood* spelar blodet en helt annan roll än i de två andra verken. I första avsnittet får man reda på att japanska forskare har lyckats framställa syntetiskt blod som går att köpa på flaska under namnet True Blood. Vid ett tillfälle hör man en representant för vampyrerna i tv säga; "att på grund av att det syntetiska blodet nu uppfyller vampyrernas behov av blod så finns det ingen orsak att frukta dem". Hon försäkrar att "varje medlem av vampyrsläktet nu dricker syntetiskt blod och att detta är en bidragande orsak till att de valt att göra sin existens känd" (Avsnitt 1, scen 1, 1:02). Det syntetiska blodet är inte det enda sättet för Bill och de andra vampyrerna att få mat. Bill förklarar, under en promenad med Sookie, att förutom true blood kan man skaffa givarblod från en klinik i en närliggande stad. Men man kan också förtrolla någon så att de kan livnära sig på dem och efteråt glömmer de att det någonsin har hänt (Avsnitt 2, scen 5, 33:48). Bill tillhör kategorin humanvampyr; humanvampyren "slits mellan driften att falla för frosseriets

njutning och längtan efter att bevara kontrollen över sin egen vilja och kropp” (Jonsson & Öhman, 2000, s. 122). Den kraftfulla hungern gör sig ständigt påmind och hotar med att väcka det inre monstret som endast bryr sig om blodets behag. En humanvampyr; ”kan aldrig slappna av för under den kontrollerande ytan slumrar hungern, den drift som när som helst riskerar att bryta sig lös och krossa den fasad som han arbetat så hårt för att bygga upp. Ytan som skiljer det djuriska monstret från den kultiverade mannen” (Jonsson & Öhman, 2000, s. 124). Detta skulle kunna vara fallet för Bill, som tvingar sig själv att stå emot det begär och den njutning som han vet finns att hämta i att dricka människoblod.

Som tidigare nämnt så är sugandet av blod något som har ett intimt samband med sexuell njutning; “the sexual nature of the vampire’s desire – the embrace, the kiss to the neck, the longing glances – are all as symptomatic of sexual desire as they are of bloodlust” (*Blood read*, 1997, s. 85). Sookie och Bill inleder så småningom en sexuell relation och under kärleksakten tillåter Sookie att Bill biter henne (Avsnitt 6, scen 7, 51:00).

En twist i serien är att vampyrernas blod används som en drog av människor och därför blir rollerna ombytta och det är vampyren som blir offret. Detta råkar Bill ut för men han räddas av Sookie. Efter att hon har räddat honom frågar han henne om hon vill dricka blodet och han förklarar för henne att vampyrblod får människor att känna sig mer hälsosamma och det förbättrar deras sexliv (Avsnitt 1, scen 4, 20:10). En annan bieffekt är att sinnena blir skarpare efter användandet av vampyrblod (Avsnitt 2, scen 5, 33:48). Det är paradoxalt att det nu är människor som jagar vampyrer för att utnyttja deras blod. Vampyrblodet kallas för V-juice och är beroendeframkallande, i likhet med alla droger. I motsats till de andra verken låter Bill Sookie dricka av hans blod utan att syftet är att hon ska förvandlas. Sookie blir svårt misshandlad, som hämnd för att hon räddade Bill från att bli tömd på blod. (Avsnitt 2, scen 2, 6:09). Bill räddar hennes liv genom att låta henne dricka av hans blod och Sookie blir helt återställd. Sookie frågar Bill om läkarkåren känner till vad V- juice kan åstadkomma. Bill svarar att vampyrerna inte vill att det ska komma ut (Avsnitt 2, scen 3, 13:40). Då hade de blivit mer utsatta och jagade.

Skillnader

Dracula förkunnar att blodet är livet och det stämmer till stor del, det är blodet som livnär dem och som eggas deras omätliga hunger. Blodet är inte enbart föda det är så mycket mer; "sucking blood is the vampire's way of feeding, of gratifying itself, and of making more vampires" (Gelder, 1994, s.98). Om de väljer att inte dricka människoblod är deras enda val att leva på blodet från djur, något som är möjligt under en tid men som helt tar bort den enorma njutning som bara människoblod ger upphov till.

I Bills fall stämmer inte detta, han har flera olika möjligheter till att skaffa sig blod utan att det innebär att han måste döda någon människa. Det finns syntetiskt framställt blod, blodgivarkliniker och det verkar som om vissa vampyrer inte är lika giriga längre, istället för att helt tömma en människa på blod nöjer de sig med att ta en del så att offret ändå överlever.

Att denna skillnad finns beror på de framsteg som gjorts inom vetenskapen och forskningen. Detta är framsteg som inte finns på Draculas och Lestat's tid. På 1800 talet jagades vampyrerna för att få stopp på deras dödande, medan de i nutid jagas för deras blods skull. Det är precis som om hela näringskedjan har blivit omvänd, från att människorna har varit vampyrens offer till att de nu själva jagas. I *True Blood* har människorna kommit på att vampyrens blod är som en drog som får människorna att känna sig mer levande, starka. Det öppnar upp deras sinnen och gör de mer mottagliga till att se vad som finns runt omkring dem.

En annan skillnad mellan de förekommande vampyrerna är hur de lockar till sig sina offer. Dracula använder sig utav sin makt över människornas svaga sinnen och hans sexuella dragning för att kunna komma nära sina offer. Han är inte intresserad av den sexuella kontakten utan ser den endast som ett medel för att kunna få det han verkligen vill ha, blodet. Lestat använder sig också utav hans utseende men även utav sin charm och övertalningsförmåga. Lestat njuter lika mycket av själva jakten som av blodet. Bill har en tydligare sexuell anknytning till sugandet av blod. Under kärleksakten med Sookie blir sugandet av blodet ett större bevis på den intimitet och kärlek som de två delar, än det faktum att Bill är hungrig.

I alla verken finns en tydlig koppling till sex och sexualitet. De sexuella anspelningarna är mer eller mindre uppenbara i de olika verken, men förekommande i samtliga. Höglund menar att; ”Vampyrromanens huvudsakliga syfte tycks vara att gestalta människans traumatiska förhållande till sin egen sexualitet och de tabun som är knutna till den” (Jonsson & Öhman, 2000, s. 114). Detta visar tydligt att vi tar hjälp utav olika vampyrgestaltningar för att spegla och analysera våra egna liv.

Analys av förhållanden till andra

Dracula utspelar sig till en stor del kring det faktum att Mina är så lik Draculas bortgångna fru. När Dracula får syn på Minas bild börjar han prata om ödet. Dracula säger; ”Att till och med tidens krafter kan påverkas i ett enda syfte. Att den lyckligaste mannen på jorden är den som finner den sanna kärleken” (scen 3, 16:08). Dracula blir så påverkad av bilden att han börjar gråta, detta är förvånande, att någon som blivit så ond och inte varit mänsklig på över fyra århundraden kan bli så rörd över de minnen som bilden rör upp. Det visar att han inte är helt ond och det ingiver hopp om en möjlig ändring. Dracula berättar för Jonathan att han varit gift en gång för evigheter sedan, men att hon dog (scen 3, 16:53).

Dracula åker till London för att locka Mina till sig. Väl framme ger han sig ut för att hitta Mina och plötsligt får han syn på henne. Han mumlar för sig själv att hon ska se åt hans håll och Mina tittar rakt på honom. Senare stöter de ihop med varandra utanför en affär. Mina förkastar hans försök att prata med henne. Han presenterar sig som prins Vlad av Sagite (scen 9, 43:20). Han uppför sig hövligt och artigt. Mina visar honom vägen till cinematografen, en ny uppfinning som fascinerar stadens invånare. Under besöket på cinematografen tar Dracula tag i Mina och håller henne hårt intill sig. Dracula säger åt henne att inte vara rädd och han ser henne djupt i ögonen. Mina får en känsla av att hon känner honom. Dracula säger att han har korsat oceaner av tid för att söka efter henne (scen 9, 50:12).

Senare utspelar sig följande mellan Dracula och Mina, Mina säger att hon älskar Dracula och alltid vill vara med honom, detta trots att hon är nygift. Dracula tar Minas hand, lägger den mot sitt hjärta och förklarar att det finns inget liv i den här kroppen.

Dracula: Jag är ingenting, livlös, själlös, hatad och fruktad. Jag är död för hela världen.

Jag är monstret som människorna vill döda.

Mina vill ändå vara tillsammans med Dracula, hon känner det som om det är hos honom hon hör hemma.

Dracula säger; Om du ska följa mig måste du först dö och sen åter födas till mitt liv. Han erbjuder henne evigt liv, evig kärlek, makt över stormen och jordens djur. Han biter henne och låter henne sedan dricka av hans blod men tvekar plötsligt.

Dracula: Det får inte hända, precis som jag måste du vandra i dödens skugga i all evighet.

Jag älskar dig för mycket för att döma dig till det (scen 18, 1:32: 25).

Här ser man ett exempel på att det fortfarande finns en hel del godhet i Dracula och att han måste vara ganska så olycklig. Han ser sitt nuvarande liv som ensamt och tvekar inför att låta någon annan, speciellt någon han håller av, dela detta liv. Han är kapabel till att sätta någon annan framför sig själv. Kärleken tar fram en sida hos Dracula som inte borde finnas, men trots allt finns. En sida som är empatisk, osjälvisk och som vill det bästa för den han älskar, även om det innebär att han måste förbli ensam. Detta är på något sätt kärnan i vad det innebär att älska och så länge man har kvar denna egenskap så är man inte helt förlorad. Dracula är nöjd med att leva ensam, han söker inte efter sällskap, dels för att han anser att det inte finns några jämlika värdiga hans sällskap, dels för att han endast ser människor som föda. Med detta som bakgrund blir han lätt att kategorisera som en monstervampyr. Han har i stort sätt tappat kontakt med sin mänskliga sida. Undantaget är hans oändliga kärlek till sin fru som representerar det enda goda som nu finns kvar i honom.

På ytan verkar Lestat var en kallblodig och egoistisk vampyr, men det finns andra sidor som visar att han är förmögen att känna empati och till viss del kärlek. Man kan fråga sig varför Lestat väljer att omvandla Louise? Ett rimligt antagande kan vara att han varit ensam en längre tid och söker efter en följeslagare. En av Lestats mjukare sidor går att se när Louises omvandling har skett. Lestat hjälper Louise ner i sin kista samtidigt som han lugnar honom. Lestat: "Var inte orolig. Snart sover du djupare än du någonsin gjort. Och när du vaknar väntar jag på dig och det gör hela världen" (scen 5, 15:11). Här är Lestat närapå faderlig, han bryr sig om Louise och han försäkrar honom om att han inte är ensam, han finns där väntades på honom när han vaknar.

Louise och Lestat's relation förändras, på grund av Louises vägran att döda, det skapas ett avstånd mellan de två vampyrerna. Lestat ger Louise en present. En flicka som Lestat förvandlar och som är ett försök från Lesats sida att få Louise att stanna kvar hos honom (scen 9, 38:52). Efter förvandlingen låter han Claudia, som flickan heter, äta. Lestat uppmanar henne att vara försiktig. Han lär henne också att hon måste sluta dricka innan hjärtat stannar (scen 10, 41:55). I denna scen är Lestat återigen lugn och behandlar Claudia på ett mycket fint sätt, han förklarar och är mycket uppfostrande mot henne. Detta är förvånande, för Lestat verkar inte alls vara typen som vill ha något med barn att göra överhuvudtaget. Louise berättar om Lestat och Claudias förhållande. Louise: "Han överröste henne med kärlek. Lestat såg henne som en elev istället för ett barn. Ett underbarn med samma lust att döda som han själv. Tillsammans dödade de hela familjer. Tiden går fort när man är lycklig även för vampyrer"(scen 10, 44:07). Lestat, Louise och Claudia utgör tillsammans en sorts demonisk kärnfamilj; "these family members provide a sense of belonging that the vampire require and miss greatly if lost" (Ramsland, 1997, s. 140). Till skillnad från Dracula har Lestat ett behov av sällskap, han är ingen ensamvarg, han vill ha någon att dela evigheten med. Eftersom Lestat delar samma uppfattning om människor som Dracula, de är endast föda, måste han söka sig till andra vampyrer för att få sina behov tillfredställda. Lestat skulle mycket väl kunna vara en blandning mellan monstervampyren och humanvampyren. Han har ingen som helst medkänsla för de människor som råkar komma i hans väg. Men i hans relationer med andra vampyrer visar han att han har kontakt med sina inre känslor och att han är kapabel att visa dessa känslor.

Men den lyckliga tiden tar så småningom slut. Lestat och Claudia hamnar i konflikt med varandra och blir ovänner. En dag sitter Lestat och spelar piano, när Claudia kommer in frågar han vad hon vill. Lestat: "Du irriterar mig, din blotta närvaro irriterar mig. Jag har hittat någon som skulle bli en bättre vampyr än någon av er. Du är bortskämd för att du är enda barnet. Du behöver en bror, eller jag. Jag är trött på er båda två". Uppenbarligen har Lestat börjat känna sig utanför och ensam trots att han har sällskap. Claudia vill inte att de ska vara ovänner längre. Hon kramar om Lestat, hon säger att hon har en present till honom. Lestat sårar Claudia genom att säga att han hoppas att det är en kvinna, något som Claudia aldrig kan bli (scen 12, 56:02). Detta är en

av orsakerna till att de blev ovänner från början. Eftersom Claudia blev förvandlad som barn innebär detta att hon aldrig kommer att växa upp, hennes kropp kommer aldrig att åldras och hon kommer aldrig att bli en kvinna. Lestat blir ångerfull och tar tag i hennes hand. Lestat blir känslomässigt påverkad av de konflikter som finns i huset. Han känner att klyftan mellan sig själv och Louise och Claudia växer allt större.

Claudias present är två pojkar som hon förgiftat, så att det verkar som om de bara sover när de i själva verket är döda. Lestat dricker av det döda blodet och sen skär Claudia halsen av honom. Louise hjälper Claudia att dumpa Lestats kropp i träsket, men Lestat överlever tack vare träskets alla slemmiga djur och kommer tillbaka för att hämnas på Claudia. Det slutar med att Louise sätter eld på Lestat. Louise och Claudia flyr sedan till Europa utan att vara helt säkra på att Lestat inte överlevt ännu en gång.

1988 återvänder Louise till New Orleans. Han doftar död och förruttnelse i luften, lukten för honom till ett gammalt nergånget hus med vildvuxna växter och ett spår av döda råttor. Där i huset återförenas Louise och Lestat.

Lestat: Jag är så glad att du är här. Jag har drömt om den här stunden. Hon borde aldrig ha blivit en av oss.

Louise säger; Allt det där tillhör det förflutna.

Lestat sitter ihopkrupen i en gammal sliten fåtölj med en filt virad omkring sig. Han är klädd i samma typ av gamla kläder som var moderna för århundraden sen. Han utgör den perfekta bilden av en gammal skröplig man som fastnat i det förflutna.

Lestat: Du är fortfarande vacker, Louise. Du var alltid den starke.

Louise försöker närma sig Lestat men Lestat blir rädd och putar sig bort i stolen. Lestats rädsla för Louise är förståelig när man tänker på deras förflutna, där Louise hjälpte Claudia att göra sig av med Lestat trots att det var århundraden sen.

Lestat: Har du kommit tillbaka till mig? Minns du hur jag var? Den vampyr jag var?

Ingen kunde säga nej till mig inte ens du.

Lestat blir skrämmd av stadens ljus och buller.

Lestat: Jag står inte ut. Ljuset och oljudet. Det gör natten ljusare än dagen.

Louise förklarar att det inte är riktigt ljus, det kan inte skada honom. Lestat vill att Louise ska stanna hos honom, då skulle Lestat våga sig ut igen. Bli den gamle Lestat (scen 27, 1:43: 17). Louise överger Lestat där i det gamla huset. Deras återförening väcker en vilja hos Lestat om att allt ska bli som det en gång var. Han ser en chans till att bli mer lik sitt gamla jag. Louises återvändande ger Lestat ett nytt hopp om en framtid, något som han inte haft innan. Men detta hopp dör lika fort som det tänds när Louise överger Lestat igen.

Vid deras första möte märker man att det finns något speciellt mellan Bill och Sookie. Första gången Bill besöker Merlotte`s, restaurangen som Sookie arbetar på, dras Sookie instinktivt till honom. Hennes blick söker sig till hans och allt runt omkring blir suddigt. Sookie känner av att Bill är annorlunda, hon misstänker att han är en vampyr innan hon ens pratat med honom. Sprudlande glad går hon fram till honom och tar hans beställning, han ber om en true blood (Avsitt 1, scen 3, 15:25). Vid Bills nästa besök på Merlotte`s frågar han om han får besöka Sookie någon gång. Sättet som han gör detta på är väldigt gentlemannamässigt och respektfullt och det är uppenbart att han har fattat tycke för Sookie (Avsnitt 1, scen 7, 48:55). Men förhållandet mellan Bill och Sookie är inte helt problemfritt. Efter att Sookie träffat några andra vampyrer, hemma hos Bill, inser hon att en vampyr kanske inte är något för henne, att deras skillnader kan vara för stora. Särskilt problematiskt är hur man ser på levande respektive död.

Bill: Det som gör dig levande gör inte mig levande längre.

Sookie: Vad gör dig levande då? Blod? Hur smälter du det om inget fungerar?

Bill svarar: Magi.

Sookie: Kom igen, Bill. Jag är inte så naiv. Det måste du komma ihåg.

Bill: Tror du inte att det är magi som håller dig vid liv? Bara för att man förstår mekaniken i hur något fungerar blir det inte mindre av ett mirakel. Vilket är ett annat ord för magi. Vi hålls alla levande av magi, Sookie. Min magi är bara lite annorlunda än din.

Sookie: Jag tror att vi måste sluta att träffas.

Bill: Varför?

Sookie: För att du inte andas? (Avsnitt 3, scen 4, 16:22).

Men trots alla skillnader hittar de tillbaka till varandra och inser att där finns en speciell koppling mellan dem. En kväll springer Sookie iväg till Bills hus. De träffas ute på gräsmattan och börjar kyssas. Bill bär in Sookie i huset och de sätter sig framför brasan och börjar älska med varandra. Bill blir så upphetsad att hans huggtänder visas och Sookie låter honom bita henne (Avsnitt 6, scen 7, 46:20). I *True Blood* kan man se att vampyren har genomgått en förändring när det gäller förhållanden; ”vampyren har blivit monogam. När han älskar, älskar han endast en utvald partner som han vill leva med i evighet” (Jonsson & Öhman, 2000, s. 117). Bill är bara intresserad utav Sookie och hon är den enda som han har en sexuell relation med.

Bill och Sookie är två individer som båda vet hur det är att vara udda och fruktade av människor i deras närhet. Bill på grund av att han är en vampyr som trots att han ”mainstreamar” ses som en farlig och ond varelse. Sookie för att hon kan höra folks innersta tankar. Förutom Bills förhållande med Sookie är han involverad i samhället på fler sätt. Han håller ett föredrag om hur det var att vara med i Amerikanska inbördeskriget för stadens invånare (Avsnitt 5, scen 4, 20:16) och han hjälper även Sookie med barnpassning (Avsnitt 8, scen 4, 29:23).

Bill är ett prakt exempel på en humanvampyr. Han flyttar sig obehindrat mellan två världar, vampyrvärlden och den mänskliga världen. ”Eftersom han lever i två olika världar utvecklar han en dubbel personlighet. Han slits mellan det han var och det han blir” (Jonsson & Öhman, 2000, s. 115). Han har kontakter och förbindelser till båda världarna. Han har valt att inte ta människoliv för att livnära sig och han har kontakt med sina känslor. Man skulle kunna påstå att Bill också kan tillhöra den psykiska vampyrkategorin, för att han emellanåt förtrollar människor och på så sätt tar av deras naturliga energi och kraft.

Skillnader

Dracula är till skillnad från de andra vampyrerna en ensamvarg. Han bor i ett ensligt slott utan någon kontakt med den närliggande civilisationen. Han känner inget behov av att ha sällskap. Trots att han i slottet har tre vampyrkvinnor så verkar deras kontakt vara begränsad. I filmen finns det en tydlig hierarki, där Dracula står högst. På grund av att

han står så högt över alla finns det få som är förunnade hans sällskap. Draculas översittarfasoner skapar problem när det gäller att skaffa föda; "In Transsylvania his fixed roll of master blocks his infiltration of human lives" (Auerbach, 1995, s. 86). Nina Auerbach menar att Draculas självvalda ensamhet hänger ihop med den hierarki där Dracula anser sig själv vara på toppen; "Dracula is the most solitary vampire we have met. His mindless creations have too little in common with him to be friends" (Auerbach, 1995, s.82). Den enda orsaken till att han gör sig besväret att söka upp Mina är för att hon påminner honom om hans tidigare liv. Mina rör fram känslor i Dracula som han trodde var döda sedan lång tid tillbaka. Scenerna med Mina visar att Dracula inte enbart är ond, det finns kvar goda sidor i honom, det finns kvar kärlek. Han visar att han är kapabel att sätta någon annans bästa framför sitt eget, då han tvekar inför att döma Mina till ett fördömt liv. Ett liv som på ett sätt innebär att de aldrig kommer att skiljas åt igen men som också innebär att de aldrig får uppleva frid.

Lestat skiljer sig från Dracula på det sätt att han aktivt söker efter sällskap. Vid en första blick ser det ut som om Lestat enbart bryr sig om att försöka mätta sin oändliga hunger och att han är otroligt självupptagen och egoistisk. Dessa egenskaper är en del av Lestat men han har också en mjukare sida som inte är lika uppenbar. Till skillnad från Dracula som lämnar sina offer efter att han druckit deras blod och de genomgår förvandlingen till vampyr, stannar Lestat kvar och visar hur vampyr livet går till. Efter ett tag bildar han en sorts kärnfamilj med Louise och Claudia. Lestat tar på sig en faderlig roll gentemot Claudia. I Claudia har han hittat en lärjunge som han kan använda i jakten efter mat. Lestat rör sig i människornas värld för att kunna komma nära sina offer och slutligen få mat. För att få sina andra behov uppfyllda vänder han sig till andra vampyrer.

Den värld och det samhälle som Bill lever i är på alla sätt annorlunda jämfört med Dracula och Lestats världar. Det är ett samhälle där vampyrer och människor kan umgås som vänner och bekanta, ett samhälle där det är möjligt att ha ett öppet kärleksförhållande mellan raserna, vampyr – människa. Bill måste inte längre gömma sig eller låtsas vara något de inte är. De är fria att leva sina liv öppet som vampyrer. Bill är den vampyren som har mest kontakt med människornas värld. Han utvecklar ett intimt förhållande till en människa och han blir sakta och säkert en del utav samhället.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis ska jag återgå till att svara på de frågeställningar som jag ställt. De tre vampyrer som jag undersökt fungerar olika bra i ett socialt sammanhang. Dracula har valt att inte ha något större socialt umgänge, han föredrar att leva utanför gemenskapen och samhället. Han är en ensamvarg som inte känner något behov av att umgås eller ha någon form av sällskap. Den kontakt han har med människor är endast för att få tillgång till blod som är hans livskraft. I filmen *Bram Stoker`s Dracula* gör han dock ett undantag till denna annars ganska strikta regel och väljer att söka upp en människa i ett annat syfte än föda. Han beger sig av till London för att uppsöka den kärlek som han en gång så tragiskt förlorade.

Lestat befinner sig någonstans mitt emellan Dracula och Bill. Precis som Dracula har han inget socialt umgänge med några människor, han rör sig endast i de mänskliga kretsarna för att jaga efter föda. Däremot så är han social i sitt umgänge med Louise och senare Claudia och tillsammans lever de i en sorts familj. Lestat är en social varelse när han är med andra vampyrer. Han vänder sig inte till människor utan till andra vampyrer för att uppfylla sina sociala behov.

Bill har andra förutsättningar än Dracula och Lestat, han tvingas inte leva undangömd utan kan öppet gå ut med att han är en vampyr. Han har valt att sluta att livnära sig på människor och skapar starka känslomässiga relationer till i alla fall en människa. Genom sin relation med Sookie träffar han och kommer i kontakt med Sookies vänner och familj. Han är den av de tre vampyrerna som umgås mest med människor och samtidigt också har kontakt med andra vampyrer. Därmed kan man påstå att Bill är den som är mest social och som också fungerar bäst i ett socialt sammanhang.

De mest påtagliga skillnader som uppstår i dessa olika vampyrskildringar är vampyrernas förhållande till Gud. I *Bram stoker`s Dracula* spelar Gud en betydande roll, Dracula har ett nära förhållande till Gud och det är slutligen på grund av att han känner sig bedragen utav Gud som han väljer att vända sig till den mörka sidan och sedan blir ond. Guds roll i de andra två verken är i princip obefintlig. I *Interwiev with a vampire* drar Lestat en liknelse mellan Gud och vampyrerna men detta är den enda gången som

Gud nämns. Till skillnad från Dracula har inte Lestat och Bill blivit vampyrer för att de vänt sig ifrån Gud.

Den största skillnaden när det gäller blodet är att Bill har tillgång till syntetiskt blod, som går att köpa på flaska. Dracula och Lestats enda valmöjligheter är människoblod eller djurblod, då människoblod är deras första val. Förutom detta så används vampyrernas blod av människor i *True Blood*. Vampyrblodet fungerar som en drog åt människorna och detta gör att människor nu har börjat jaga och tömma vampyrerna på deras blod.

De skillnader som blir uppenbara när det gäller vampyrernas förhållanden till andra i sin omgivning är att Dracula endast har ett förhållande till Mina på grund av vad hon påminner honom om och det han hoppas kunna vinna tillbaka genom att söka upp henne. Lestat visar att trots att han vid en första anblick verkar vara väldigt egocentrisk, faktiskt har andra mjukare sidor, han är kapabel att bry sig om andra än bara sig själv. På grund av att Bill vistas i vår tid så är det naturligt att det är han som har störst kontakt med dem som befinner sig i hans närhet oavsett om de är mänskliga eller inte. Kombinationen av att vampyrerna har låtit göra sin existens känd och det intresse som vi människor har för det övernaturliga och farliga hjälper till att skapa en nyfikenhet runt Bill som gör att han direkt blir ett samtalsämne i *Bon Temps* och på så sätt uppmärksammas och kommer i kontakt med dem i hans omgivning.

Vissa klarar av att anpassa sig bättre än andra till det samhälle de befinner sig i. Dracula anpassar sig inte alls, han vill inte anpassa sig heller. Han bryter mot de oskrivna regler som säger att det är fel att åtrå någon annans fru. Lestat anpassar sig så till den grad att han gör vad som krävs för att han inte ska blir upptäckt och avslöjad. Han följer de etikettregler som samhället kräver samtidigt som han bryter mot det allra heligaste, att ta liv, vilket han gör i överflöd. Bill anpassar sig på så sätt att han inte längre ser människor som föda utan livnär sig på det konstgjorda blodet som finns. Han passar in bra och följer de regler som samhället har ställt upp. Det enda som kan avslöja att han inte är en helt vanlig man är hans bleka hud och att han inte är anträffbar under dagtid.

Avslutningsvis kan man konstatera att vampyrskildringarna har förändrats och utvecklats under de senaste 20 åren. Vampyren har gått från att betraktas som en ondskefull best till att vara en accepterad medlem av samhället.

Källförteckning

Primära källor

Filmer

1. *Bram Stoker's Dracula*, Produktionbolag: Columbia Pictures, USA, 1992, Producent: Francis Ford Coppola, Fred Fuchs, Charles Mulvehill, Regissör: Francis Ford Coppola, Manusförfattare: James V Hart, Fotograf: Micheal Ballhaus, Klipp: Anne Goursaud, Glen Scantlebury, Nicholas C Smith, Orginalmusik: Wojciech Kilar, Annie Lennox, (Skådespelare: Gary Oldman, Dracula).
2. *Interwiev with a vampire, (En vampyrs bekännelse)*, Produktionsbolag: Geffen Pictures, USA, 1994, Producent: David Geffen, Redmond Morris, Stephen Wooley, Regissör: Neil Jordan, Manusförfattare: Anne Rice, Fotograf: Philippe Rousselot, Klipp: Mick Audsley, Orginalmusik: Elliot Goldenthal, (Skådespelare: Tom Cruise, Lestat).

Tv-serie

1. *True Blood*, Skapad av: Alan Ball, Producent: Alan Ball, Ursprunglig kanal: HBO, Första sändning: 2008-09-07, Orginalmusik: Nathan Barr, (Stephen Moyer, Bill).

Sekundära källor

Böcker

1. Auerbach, Nina, 1995, *Our vampires, ourselves*, University of Chicago, The University of Chicago Press, 192 sidor, ISBN 0-226-03201-9.
2. Bergsten, Staffan & Ellerström, Lars, 2004, *Litteraturhistoriens grundbegrepp*, Lund, Studentlitteratur, Andra upplagan, 234 sidor, ISBN 91-44-04255-8.

3. Gelder, Ken, 1994, *Reading the Vampire*, New York, Routledge, 157 sidor, ISBN 0-415-08012-6.
4. Glover, David, 1996, *Vampires, mummies and Liberals, Bram Stoker and the politics of Popular fiction*, Durham, Duke university Press, 232 sidor, ISBN 10 0822317982.
5. Gordon, Joan & Hollinger, Veronica, 1997, *Blood Read, The Vampire as Metaphor in Contemporary Culture*, Philadelphia, University of Pennsylvania Press, 261 sidor, ISBN 0-8122-1628-8.
6. Hutcheon, Linda, 2006, *A theory of Adaptation*, New York, Routledge, 203 sidor, ISBN 0-415-96794-5.
7. Jonsson, Kjell & Öhman, Anders, 2000, *Populära Fiktioner*, Stockholm, Brutus Östlings Bokförlag Symposion, 194 sidor, ISBN 91-7139-507-5.
8. Ramsland, Katherine, 1997, *The Anne Rice Reader*, New York, Ballantine Books, 351 sidor, ISBN 0-345-40267-7.

Internet

1. Arvidsson, Henrik, *Vi är alla vampyrer*, [www]. Hämtat från *Dagens Nyheter*, <http://www.dn.se/kultur-noje/film-tv/vi-ar-alla-vampyrer-1.501401?rm=print>, 2008-09-05.
2. Nättidningen, *Geeloo* [www]. Hämtat från http://geeloo.se/tema/intervju-anna-hoeglund_1.html, Informationen hämtad 2009-12-28
3. Göteborgs Universitet, Institutionen för Kulturvetenskap, [www]. Hämtat från <http://www.kultur.gu.se/amnen/Kulturstudier/> Sidansvarig: Mats Nilsson. Informationen hämtad 2010-01-07.
4. Höglund, Anna, *Den impotente vampyren? Vampyrer och sexualitet i den samtida vampyrromanen* [www]. Hämtat från <http://194.47.65.210/hum/pun/humanetten/nummer4/art9904.html>, Informationen hämtad 2009-12-15
5. Linné Universitetet Kalmar Växjö, [www]. Hämtat från <http://lnu.se/om-lnu/1.6839> 2010-01-07.

6. Nationalencyklopedin, [www]. Hämtat från <http://www.ne.se/popul%C3%A4rkultur>, Informationen hämtad 2009-12-27.
7. Nationalencyklopedin, [www]. Hämtat från <http://www.ne.se/sok/kultur+studier?type=NE>, Informationen hämtad 2009-12-27.
8. *Skolverket* [www]. Hämtat från www.skolverket.se/sb/d/561/a/1917, Informationen hämtad 2009-12-19.

Övrigt

1. Anvisningar om uppsatsskrivande från språk och litteraturcentrum, [www]. Hämtad från <http://www.sol.lu.se/litteraturvetenskap/ uppsatsregister/anvisningar.pdf> 2009-12-19.
2. Svenska språknämnden, 2000, *Svenska skrivregler*, Falköping, Liber AB, 220 sidor, ISBN 47-04974-X.
3. Högskolan i Borås, *Guide till Harvardsystemet*, [www]. Hämtat från <http://www.hb.se/blr/harvard> 2010-01-07.